

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid. Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Monarhul către armată.

Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I., a adresat armatei și marinei, care operează în contra Italiei, următorul ordin preainalt:

Către puterile mele armate, cari luptă împotriva Italiei.

Vă aşteaptă încă grele misiuni! Aşa vă spuneam în ordinul meu, adresat armatei și marinei în 26 Iulie. Și aşa s'a întâmplat. Trei luni de lupte înfoicate au trecut de atunci peste voi. Vitejia plină de eroism, perseveranță dărjă, curajul vrednic de toată administrația al bravelor trupe, apoi eminenta conducere și cooperarea întărește și însuflarește de cel mai bun spirit de cameraderie a tuturor armelor, au sevărșit fapte, cari asigură pe seama credincioasei sentinete dela sud-vest o pagină splendidă în istoria puterii mele armate. Cu firmă încredere privesc la voi, vitejii mei; cu deplină încredere văd depusă în ale voastre mâni greuă misiune, de a învinge pe dușmanul viteaz și numără. Știu, că voi nu vă faceți numai datorință. Nu; voi sevărșiți lucuri mari cu inimi credincioase și palpitante pentru domnitorul vostru, pentru dulcea patrie, și vă dovediți de eroi. *Vă mulțumesc din toată inima și vă trimitem salutul meu.*

Viena, 28 Octombrie 1915.

Francisc Iosif m. p.

Piedecile infăptuirii idealului național.

II.

Continuăm cu înșirarea piedecilor, cari după «Moldova» stau în calea infăptuirii idealului național. Ele sunt: *etnografice, politice și economice*.

Piedecile *etnografice* constau, scrie «Moldova», — în amestecul neamului românesc din Dacia cu popoarele vecine și în imposibilitatea de a despărți aceste elemente în chip definit. În adevăr, dacă privim o hartă etnografică a Daciei vedem, că în mijlocul acestei țări se găsesc mai multe insule de străini și anume: una mare de Săcui, 500–600,000, și altele mai mici de Unguri și Sași. Este evident, că aceste insule ar fi înglobate în România-Mare, întocmai cum au fost anexate la Prusia ținuturile poloneze de pe Vistula și din Posnania. Aceeași hartă ne va arăta, că Țara Crișului din regiunea câmpie și Banatul nordic sunt locuite de Unguri, Schwabi și Sârbi (vreo 2 mil. suflete).

Harta etnografică a Daciei ne mai arată, că neamul românesc ocupă teritoriile foarte vaste dincolo de Nistrul și Bug. Dacă anexăm la România numai Bucovina și Basarabia, atunci mai rămân dincolo de Nistrul peste un milion și jumătate de Moldoveni, iar dacă punem stăpânire pe Podolia sudică și pe Cherson, alipim

la țara românească peste două milioane de Ucraineni. De altfel aceștia ar fi o bună compensație pentru Moldovenii rămași dincolo de Bug și pentru cei transplantați de Muscali în Caucaz, la Urali și în Manciuria. Ucrainenii, fiind o corcitură de Slavi și Români, și profesând religia creștină ortodoxă, ușor să arătă și Moldovenii.

In fine harta etnografică a Daciei ne mai arată, că Români sunt foarte numeroși pe malul drept al Dunării. Din aceste teritorii Craina, cu orașele Negotin și Vidin, să arătă mai ușor anexa la România, fiind că are o populație compactă românească și este despărțită de statele vecine prin hotare naturale: munți spre Serbia și râu spre Bulgaria.

Piedecile *politice* sunt puse apoi în calea noastră de către statele vecine, cari stăpânesc pământ românesc și au interesul de a opri creșterea și întărirea României. Bulgaria și Serbia stăpânesc puțin pământ românesc și nu pot să împiede înfăptuirea unităței noastre naționale. Din contră, Rusia este împărțita cea mai mare din Europa și stăpânește mult pământ românesc, ba încă aspiră să mai cucerească și alte provincii din Dacia. Ea deci are tot interesul de a împiedica întinderea României către est și este în stare să o face. Apoi Austro-Ungaria este a doua împărătie din Europa, ca întindere, și a treia ca populație. Ea stăpânește multime de provincii românești, prin urmare, ea este aproape tot așa de interesată ca și Rusia, de a împiedeca creșterea României. De aicea se vede, că situația politică a României se asemănă cu cea a Prusiei din secolul trecut, când avea de luptat cu Austria și Francia spre a împărtui unitatea Germaniei; în schimb însă ea era cu mult mai mare decât România și avea o organizație militară fără păreche în lume, de aceea a reușit să drobi puterile adverse și a-și îndeplini dorință. Noi stăm mai rău decât Italianii în secolul trecut, căci lor numai Austria se opunea la întărirea intr'un singur stat. Cu toate acestea Piemontul n'a luptat singur contra acestei puteri, ci a fost ajutat la început de Franția, și mai târziu de Prusia.

In fine noi stăm mai rău chiar decât Bulgarii, căci aceștia au avut de luptat numai cu Turcii și au fost ajutați de celelalte popoare balcanice. *Noi nu putem lupta singuri contra Austro-Ungariei, cu atâtă mai puțin împotriva Rusiei, de aceea trebuie să ne căutăm aliați. Aceștia pot să fie astăzi numai balcanicii și Germanii, cari au unele interese similare cu ale noastre.*

Piedecile *economice* sunt puse în calea năzuințelor noastre naționale tot de către cele două împărății vecine. Ele constau mai ales în lipsa de eșiri direcție către Mediterana și în amenințarea perpetuă de a ni se închide singura cale maritimă ce avem pe Marea Neagră și prin strămtori.

Pentru a ne da seamă de însemnatatea acestor piedeci este deajuns

a ne aminti axioma: «nu poate să existe stat independent fără eșire la o mare liberă». Rusia a luptat sute de ani pentru a-și la Marea-Baltică și Marea-Neagră, iar astăzi se răsboește mai ales pentru a pune stăpânire pe Bosfor și Dardanele. Mica Sârbie a purtat trei răsboae în ultimii ani spre a-și deschide o eșire către Marea-Adriatică.

Germania caută să-și asigure drumi mai scurte către Marea-Nordului și să ajungă cu orice preț la Triest. În schimb Anglia țintește la ocuparea tuturor strămtorilor de pe suprafața globului pământesc, pentru a-și asigura egemonia economică asupra lumii. De aicea se vede, că axioma de mai sus a fost și va fi adeverată în totdeauna.

România fiind o țară agricolă și petrolieră are neapărată trebuință de eșiri către mările libere, căci mărfurile ei: cereale, lemne, păcură și derivele ei, au un volum mare și un preț mic, de aceea se pot exporta numai pe apă. Importul nostru se face de asemenea mai mult pe apă, căci colonialele, ferăriile și cărbunii au volum mare și preț mic. De altfel criza actuală este dovada cea mai sigură, că România nu poate trăi fără drumi maritime.

Tara noastră are legături comerciale aproape numai cu statele din Europa occidentală. Ar fi de mare interes pentru noi deci, să avem drumi de eșire către Marea-Egee și Marea-Adriatică. Aceste căi nu s-au putut deschide până astăzi din cauza Austro-Ungariei și Turciei, — de aceea suntem nevoiți să servim de o singură cale maritimă și anume: Marea-Neagră. Mărfurile noastre ieșă către această mare pe două căi: una fluvială, Dunărea, și alta pe uscat, Constanța. Dacă ne uităm pe o hartă vedem, că distanța dela Craiova până la Constanța este egală cu cea dela Craiova la Salonic și puțin mai mică decât ceeace desparte capitala Olteniei de țărmul Adriaticei. De aicea vedem, că mărfurile noastre fac un mare ocol eșind prin Marea-Neagră. Cu toate acestea n'avem altă cale spre a trimite aceste mărfuri la destinație.

Din nenorocire pentru noi Rusia caută cu orice preț să ne închidă și această eșire, puind stăpânire pe gurile Dunărei și pe strămtori, cari sunt porțile Mării-Negre. Dacă Rusia ar reușii în planurile ei, atunci România ar cădea în vasalitate economică față de imperiul țărilor, ceeace ne-ar face să pierdem și independența politică.

De aicea se vede, că înainte de a păsi la înfăptuirea unității noastre naționale, trebuie să ne îngrijuij seios de a păstra singura eșire ce avem către Marea-Mediterrană. Idealul național este fericirea supremă, la care aspiră neamul românesc. Însă pentru a o atinge, trebuie să ne asigurăm mai întâi existența de toate zilele, prin muncă și comerț. Se impăre deci, că să luptăm din toate puterile pentru a îndepărta pe Rusia dela gurile Du-

nărei și a o împiedeca să se așeze la Bosfor și Dardanele.

Din cele expuse până aicea se vede, că poporul românesc are de învinis numeroase și grele piedeci pentru a ajunge să întocmească o Românie-Mare. De aceea trebuie să procedeze cu multă chibzuință spre a-și la bun sfârșit. Numai înțelepciunea conducerilor noștri și niscaiva împrejurări favorabile ne-ar putea ajuta, să realizăm idealul nostru național».

Stigmatizarea fugărilor. Am dat pe scurt sătirea, că în ultima congregație a comitatului Hunedoara au fost sterși din lista membrilor ei fugări nostri Vasile C. Osvadă și popa Ioan Moția. Intregim acum sătirea cu următoarele: Ștergerea s'a făcut la propunerea înaintată în scris din partea domnilor: Dr. George Dubleșiu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Ioan Pap, Dr. Iustin Pop și Simeon Chirca. Propunerea a fost următoarea: «Se decretizează adunarea reprezentanței municipale, că Vasile C. Osvadă și Ioan Moția, membri ai adunării municipale, prin faptul că au fugit în România și acolo, călcându-și credința față de patrie și astfel și față de comitat, au intrat în serviciul unei fracțiuni politice dușmane, care are de scop stîrbirea integrății teritoriale a patriei noastre, s'au făcut nevrednici de a mai fi membri ai reprezentanței municipale, prin urmare nu mai consideră de membri ai congregației și pe amândoi îi condamnă și stigmatizează». Propunerea a fost motivată de domnii Dr. Iustin Pop și Dr. Aurel Vlad, iar congregația a votat-o cu unanimitate, dispunând, că propunerea și vorbirile rostită se fie trecute în întregime în procesul verbal. Credem, că la fel se va proceda și față de alții dintre fugări noștri.

Guvern nou în Franța. Nu s'a găsit nimeni în Franța, care se iee locul demisionatului Delcassé, fost ministrul de externe și plăsmulor al actualului mare răsboiu, și urmarea a fost, că întregul guvern al domnului Viviani a trebuit să se retragă. Și-a înaintat demisia, pe care președintul republicii franceze, dl Poincaré, a primit-o și a încredințat pe domnul Briand cu formarea noului cabinet. Noul ministru-president francez trece de om înclinațor spre pace și din acest motiv se crede, că în politica Franției se va inaugura acum o direcție nouă. E semnificativ și faptul, că resortul esterelor domnul Briand și l'a rezervat săi, dar și-a ales de prim-secretar de stat pe Cambon, fost ambasador francez la Berlin, pe omul, care a lucrat mult la timpul seu pentru evitarea conflictului între Franța și Germania. Ministru-president de până acum, Viviani, va face parte și din noul guvern, ca ministru de justiție, Millerand însă, ministrul de răsboiu de până acum, a fost abandonat de tot. Vin vești, că aceea ce s'a întâmplat în Franța, se va întâmpla în curând și în Anglia, unde asemenea se clatină rău guvernul și apoi cu siguranță și în Italia. Fug toți răsboinicii din calea răsunderii.

Turburări în București. Duminecă s'a ținut întrunire publică în București, convocată de comitetul «Federatiei Unioniste». S'a vorbit cu vehemență, despre guvern, despre Rege, despre necesitatea intrării României în acțiune, alătura cu antanta, și la urmă s'a votat o moțiune de înțălesul, ca guvernul se ordoneze imediat mobilizarea și se între în acțiune, până nu se unesc Nemții și Austro-Ungarii cu Bulgaria. Lumea nemulțu-

mită cu guvernul și cu Regele, dar foarte mulțumită cu rublele rusești, cu cari i-a fost plătită prezența la întrunire, a plecat apoi se manifesteze pe stradele capitalei.

Ordinul era dat, ca se meargă la palat, se constrângă pe Regele Ferdinand se ordoneze mobilizarea, ori se demisioneze guvernul. Pe drum însă mulțimea a fost oprită de poliție și de armată, care a trebuit se facă întrebuițare de arme. Un băcat de Evreu, Heim Silberstein, de 18 ani, a juns numai din întâmplare între manifestanți, a fost străpuns de baioneta unui soldat și a murit. Alți manifestanți au fost răniți. Ordinea a fost restabilită pe la orele 8 seara.

Sefii și înscenatorii acestei comedii, Nicu Filipescu și Take Ionescu, au cerut audiență la palat, dar audiența nu li s'a acordat. În ziua următoare însă, Luni, au fost primiți ambii, dar separat, în audiență din partea Regelui Ferdinand, care li-a spus, că nu s'a împotrivit niciodată realizării idealurilor naționale; dar ca rege constituțional, are să rămână în cadrele constituției și se încredințeze luarea inițiatiilor guvernului și parlamentului, responsabili pentru ce se face și pentru ce nu se face... Aruncă luma cam ciudată asupra unor foști sfetnici ai coroanei și aspiranți de a mai ajunge la conducerea țării, că Regele trebuie să le țină lecții din constituționalism!..

Inmormântarea directorului Virgil Onițiu.

Frumoasa vorbire a domnului Dr. Mihai Popovici, rostită la inmormântarea mult regretatului Virgil Onițiu, directorul gimnaziului nostru din Brașov, în numele neamului românesc, care a perdit în decedatul pe cel mai devotat apostol al culturii sale naționale, a fost următoarea:

Jalnică Adunare! Multe și neînțelese sunt căile naturei: ea clădește, înaltă piață peste piață, ridică munte în slăvă pentru ca într-o bună dimineață să-i sfarme fără crutare; ea sădește în mintea omenească forțe nemăsurate, cu puterea gândirii omului cucereste imperii, cari nu sunt lut trecător, creează viață morală, viață de drept, viață religioasă și omenirei, creează cultură: acest imens imperiu, care stăpânește întreaga umanitate.

Prin minte se clădesc treptele progresului omenesc, progres, care prin neînmuirea mintii omenesti poate fi neînmurit... și deodată, ca din senin, trănește voiață nefințeasă a naturei și sfarmă cea mai frumoasă podoabă a ei: mintea omului, chemat să ducă semenii înainte, tot înainte, pe calea fără de sfârșit a progresului.

Așa s'a prăbușit și Virgil Onițiu.

Natura adunase o comoară de neprețuit în acest om. Îl înzestrase cu un caracter sobru, drept și luminos, cu o voiață neșovăitoare, cu o minte limpede și dreaptă și cu un suflet bland și bun, care simte și împărtășea toate pulsăriile, ale celor triste și ale celor veseli. Să această podoabă a naturei s'a prăbușit într-un moment de căpușu.

Înimiile noastre bat mai repede, ochii noștri ni se umezesc, căci Virgil Onițiu nu mai este!

Nu-i este dat fiecărui om să înțeleagă voiață timpului în care trăește, nu-i este dat fiecărui om să priceapă rostul lumii și să găsească cu adevărat calea dreaptă, care duce spre tără și fericirea popoarelor.

Puțini sunt oamenii mari ai neamurilor mici, cari merg cu făclia strălucitoare a înțelgerii vremurilor în fruntea acestor popoare.

Virgil Onițiu a fost unul din aceștia.

Ei simt și înțeleg care este drumul drept... și merg aceste căluze fără șovăire pe drumul găsit și duc eu ei spre mărire neamuri întregi.

Așa a înțeles și Virgil Onițiu, că drumul drept al neamului românesc, care duce spre mărire este: cultura națională.

A înțeles, că temelia unei națiuni, temelia trainică, pe care nimic nu o poate elătina este: cultura națională.

A înțeles, că națiunea și cultura națională sunt identice, că prin pierderea acestei culturi se pierde neamul, iar prin întărirea și respinderea ei fără de odihnă se întăreste neamul.

Ce mulți rostesc acest cuvânt cultural, și ce puțini înțeleg taina cea mare, care se ascunde în el, puterea de viață, care isvorăște din el.

Acest apostol al culturii românești l-a înțeles!

În tăcere a imbrățișat cu mintea și cu inima sa toate problemele românești, a rescolit trecutul neamului nostru, a înțeles roul desvoltării culturii noastre, a creat o armonie între trecut și prezent și a simtit căile nove, cari duc spre viitorul nostru.

Din această măiestră înțelgere a celor ce au fost, sunt și vor fi, și-a creat principiul de viață, scăldat în rezele celei mai curate iubiri de neam, cultura românească, pe care a respândit-o cu atâtă profusune împrejurul său.

Omul cel cu cunoștințe vaste, care ca o albă muncitoare adună în mintea sa tot ce progresul modern a scos la iveală, a înțeles, că nu dintr-o seamă oarecare de cunoștințe se compune cultura unui popor: a înțeles, că adeverăta cultură îsvorește din suflet și pătrunde până în suflet; că în individ trebuie să se stabilească un echilibru între viața sa internă și între imensitatea cunoștințelor pe care și-le poate agoniști; a înțeles, că numai din această armonie poate îsvora cultura adeverăta și că numai din aceasta armonie se nasc caractere mari. Neobosită i-a fost străduință să crească oameni întregi, așa după cum a fost și el. Neobosită i-a fost străduință să vadă împrejurul său oameni cu caracter integrul și de bronz, așa după cum a fost și caracterul său. Din această adâncă pricepere a rostului culturii, ura orice disarmonie și simțea adâncă repulziune față de oamenii fără caracter.

Virgil Onițiu dedea elevilor săi nu numai o samă de cunoștințe, cari cu timpul se sterg și dispar, ci da și o comoară sufletească, pe care timpul nu o poate sterge, dedea râvnă de a voi să fi om de caracter. Așa și-a înțeles acest apostol al culturii românești rostul misiunei sale naționale. În individual înțreg, personalitatea individualului forma obiectul preocupărilor sale. Prin această prefacere a individului voia el să creeze valori culturale, oameni întregi, cari și ei la rândul lor să-si împlinească misiunea, la care îi chiamă neamul. Prin această neobișnuită muncă a voit să asigure viitorul neamului său, să asigure progresul și să întărească temelia în veci neșovăitoare a românilor, cu caracter desăvârsite.

Nu respăndează iubirea de neam prin fraze strălucitoare, cari orbesc, nu, era cu mult mai pozitiv. Nu respăndează iubirea de neam pentru câteva momente, ci pentru o viață întreagă. Învățătură sa se fură cu început în suflet, dar îl stăpânia detot și pentru totdeauna; cuprindea voiață, înțelet, sentiment; se unea cu sângele cald al înimii și remânea neclintită o viață întreagă.

Vestea morții lui Virgil Onițiu s'a respăndit ca fulgerul în toate culturile românești. Neamul întreg îmbrăca haina cerință, căci s'a stins un mare dascăl al Românilor. Rezele mintii sale, care prin mijile de ucenici crescute de el încălzesc massele mari ale poporului nostru român, vecinie cimentează solidaritatea națională, întăresc fortăreața culturii noastre naționale și a dragostei de neam.

Cu toții, întregul neam, aducem prisosul nostru de recunoștință marelui mort, care ne a lăsat moștenire această neprețuită comoară.

In timpurile aceste de grecă încercare pentru toate neamurile, când pe nenumăratele câmpuri de luptă cad eroii cu zecile și sutele de mii, ce înseamneză viață unui om? Nimica. Pe cine îl mai cunoscă vestea unui scump pierdut? și cu toată brutalitatea timpului nostru, vestea morții lui Virgil Onițiu ne-a găduit, ne-a lovit în suflet.

De ce? Pentru că acest ilustru mort, a știut să dea din bogăția individualității sale tot. A știut să-si sfarme sufletul său într-o pulbere feerică de aur, care cădea asupra tuturor, cari ajungeau în apropierea lui.

A știut să sădească din sufletul său în sufletele tuturor foarte comoriile mintii și ale inimii sale. Așa, că noi toți purăm în sufletele noastre o parte bună, care dela ei a venit. Partea aceasta s'a întunecat în noi, când îsvorul luminei ei a dispărut; de aicea durerea, de aicea nemărgăierea, care se lasă ca un zăbranic deasupra noastră a tuturor.

S'a stins un apostol al culturii românești; cerul neamului nostru, care a fost atât de des înourat în anii aceștia, a acoperit astăzi de un nor gros, prin care a proape pătrunde nici o rază de lumină.

E rece atmosfera dimprejurul nostru, iarna vine devreme; ne tremură și mintea și inima noastră și nu stiu, avem noi destule lacrimi, ca să putem plângă, plângă, plângă. Lacrimi binefăcătoare! Mângâiați sufletele noastre!

Virgil Onițiu! Ne-ai părăsit tocmai atunci, când aveam mai multă nevoie de tine!

Din viața societății „Andrei Șaguna“.

De Dr. Gh. Comșa.

(Urmare.)

Dela anul 1868 începând se poate vorbi de o societate a tuturor elevilor seminariali. De netăgăduit este, că la o înțelgere deplină nu ajungeau elevii seminariali, dacă cei ce au urmat după anul 1867, nu ar fi trăit în sfera ideilor ce le-a propagat foaia „Speranță“. Consolidarea s'a realizat pe deplin tocmai pe vremea, când, deși înțeleitorii „Speranței“ au părăsit institutul, au lăsat totuși în urma lor pe clericii cari au terminat anul prim și al doilea, sub cari s'a înșăpuit pe deplin idealul antecesorilor.

După începerea foaiei „Speranță“ urmează un interval de 9 luni, despre care nu putem aminti nimic, deoarece la societate nu se păstrează nici un document. Totuși îmi place să cred, că punându-se capăt tuturor rivalităților din anii trecuți, elevii seminariali se pregăteau pentru a contopi toate partidele mici într-o singură societate de lectură. În acest interval de timp de sigur că n'au lipsit întrunirile elevilor, călăuzite de dorul înțelijării unei societăți sistematizate. Înșulfările cuprind teren tot mai mult, așa că în 1867/68 într-o mulțime de consfătuiri pentru propagarea spornică a ideii concepute.

Din cerere adresată direcției seminariale de profesorul Ioan Popescu la 24 Februarie 1868, afișăm, că „Elevii institutului nostru arhidicezan ped. teologic, conduși de dorința de-a se întuni odată în săptămâna în o conferință comună, spre a se deprinde în pertractarea de materii, ce au raport cu studiile ce li se propun în cadrul de prelegeri, s'au adunat în 17 Faur a. c., s'au consultat între sine despre realizarea ideei lor, în fine au ales o comisie, care să statorească un regulament pentru conferință, au ales pe subscrисul de conducător provizor pentru consultările respective și încă doi secretari, cari să serie protocolul consultațiunilor. În 24 Faur, fiind gata operativ comisiunii, elevii institutului s'au întunit iarăși, și după cererea dansilor au supus acel operat la desbatere și s'a primit în unanimitate“...

Reiese de aici hănicia și râvna profesorului Ioan Popescu, care nu mai trebuie comentată. Căci încă în ziua, când s'a primit regulamentul (24 Faur) de toții elevii, și înaintat acel regulament corpului profesorilor spre aprobare.

Corpul profesoral în sedința din 28 Februarie și 2 Martie l-a aprobat cu unele modificări și l-a înaintat Excelenței sale Mitropolitului Șaguna, ca supremului inspector spre încuviințare. În sedința corpului profesorilor din 10 Aprilie 1868 se cetește hârtia consistorială din 7 Martie Nr. 289 cons., prin care se remît protocoalele conferinței profesorale din 28 Februarie și 2 Martie, în afacerea referitoare la organizarea în înșinătură casnică a elevilor seminariali. Fericitul în Domul Andrei nu a întârziat deci de loc cu răspunsul său, în care salută cu bucurie întreprinderea frumoasă a elevilor. Cu aceea exprimă dorință binevenită cugetul și voiața elevilor seminariali, care dorință ne descoperă pe arhieul cărtură Șaguna, ca pe un adevărat educator al clerului românesc. Fiind acel răspuns de ceea ce mai mare însemnatate istorică pentru trecutul clerului nostru, îl reproduc după protocoul sedinței a V-a din 1868 a Consistorului arhidicezian:

„În privința cuprinsului protocoalelor de conferință, ale corpului profesoral din 28 Februarie, din 2 și 6-lea Martie a. c. n'amusă să observa pe largă reacădere comunicatelor, decât aceea: că cu mărgăiere am înțeles din Nr-ul 29, cum elevii noștri clericali doresc să formeze o înșinătură casnică spre a se deprinde și în pază în aceea discipline teologice și pedagogice, cari li se predau în Institut. Însă mi se pare, că, prececum arată regulamentul fixat pentru această înșinătură domestică, cu greu se va putea ajunge vre-o perfecționare practică în studiile, cari se predau elevilor noștri teologi, după cele espuse în regulament, deoarece ei să nu găsească, că studiile care le învață în Institut, îi fac de teologi perfecti; și așa nu mai au lipsă de altă teorie, adică de alte lecturi, de cat numai de praxă, de a compune, de a traduce, și de a declama compunerii proprii ori traduceri. Cele ce au însemnat elevii nostri în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund științii lor, căci una, n'au absolut nici cursul clerical, și a doua, n'au avut prilej destul, dar nici timp fizic, spre a se adapta cu spiritul doctrinei teologice a bisericii noastre. Eu așa cuget, că ar fi bine, că înșinătura domestică a elevilor noștri teologi să arate în regulament, nu corespund ști

vremea pregătirii sale are nevoie de o legătură sufletească a membrilor săi, ci are lipsă de ea și în viață și s'ar fi continuat opera de pe bâncile școalei a „Almanahului” prin eventuala întîntare a unei reviste a tuturor preotilor noștri din Austro-Ungaria. Apelul e acesta:

Fraților!

De când în anul școlar expirat 1868/69 se puse bază unei înfrățiri între teologii români gr.-res. din Austro-Ungaria, atât însăși factorii, că și publicul român căruia îl este cunoscut acest act, se așteaptă la rezultate ce va să îsvorască din această înfrățire, ca să dându-i-se expresiune să nu rămână numai literă pe papir.

Mănețând din acest punct de vedere și adăugând, că după chemarea noastră suntem datori a face serviciu bisericiei și națiunii, societatea subscrise vine și reacție pe frațiile Voastre pentru părținarea unei întreprinderi în folosul comun.

Fraților! Societatea noastră de leptură în sedință ei din 7/19 Maiu a. c. a determinat ca din an în an să stăruiască pentru edarea unui: „Almanah” în colegialitate (pe baza actului de înfrățire din anul 1868/69) cu elevii celor trei institute teologice române gr.-rás. din Austro-Ungaria, așa:

1. Almanahul să conțină predici de Dumineci, sărbători ocazionale, sau pe lângă aceste și alte serieri aparținând literatură bisericescă.

2. Editura Almanahului în tot anul să se întreprindă prin singuraticele societăți după o complanare amicabilă.

3. Venitul curat după fiecare Almanah să se împartă în 4 părți egale pentru fiecare colegiu.

Iară despre modul edării a aflat de bine a să alege în respectivul loc una: „Comisiune editoare”, care va primi elaborările singuraticelor colegii imediat prin subcomisiunile revizătoare emise din sănoul fiește căruia colegiu. Așa d. e. dacă pe calea complanării amicabile se determină a se eda Almanahul pe anul acesta în A., atunci în acest loc A. alege din sinul său una: „comisiune editoare”, iară A, B, C și D aleg subcomisiuni revizătoare, dela cari comisiunea editoare primește imediat opurile societăților singuratiche.

Cat pentru presentarea operelor la subcomisiune pentru cel dintâi Almanah, societatea noastră a pus terminul pe începutul anului școlastic 1870/71, așa că pe 1 Octombrie 1870.

Aceste determinări le-a adus societatea noastră în speranță, că recercarea noastră amicabilă va afla răsunet și în societatea frațiilor Voastre, a cărei sprijinire încă odată o cerem.

Intrebarea ce s'ar naște pentru licență edării din partea superiorităților noastre precum și alte imprejurări, nu pot subversa încă până la timpul când vom fi deja pregațiti.

Dorința noastră cea mai de aproape este să căd de curând: Oare frațiile Voastre înainte de toate primiți în principiu edarea Almanahului în modul acesta, și apoi la cazul pozitiv adoptați modalitățile și formalitățile înșirute mai sus, au ce propună în privința acesta?

Deci așteptându-vă răspunsul și dorind prosperitate în nisunile Voastre suntem Ai Voștri

Arad, 7/19 Maiu 1870

adânc iubitorii colegi

Societatea de leptură a teologilor români din Arad:

-președinte:
Constantin Gurbanu m. p. Gerasim Serb m. p.
diacon. notar.

Iată dară, că de îndată ce societatea de lectură a elevilor dela seminarul „Andrei” a ajuns la o organizare deplină, numele ei a și ajuns în publicitate. Durere, că raporturile dintre societățile institutelor noastre teologice nu s-au putut stabili temeinic pentru a dăinui și acum și pe viitor. Monogrefia completă a societății va trebui să se ocupe amănuntit de raporturile mult — puțin restrâns, ce au existat între aceste societăți.

(Va urma.)

Răsboiul.

Situata favorabilă pentru puterile centrale la toate fronturile. În Rusia trupele aliate au cucerit mai multe sate, au făcut eșuri mulți prizonieri și au nimicit un aeroplân rusesc. La frontul dela apus s'au mai dat de nou câteva atacuri, dar au fost respinse toate de trupele germane. La frontul italian poate fi considerată acum de neisbutită și aceasta a treia mare ofensivă, care a durat zece zile, pentru că atacurile trupelor italiene, întreprinse cu preputere e-

normă, au fost respinse toate de trupele noastre. Intr'un singur loc, la Col di Lana, dușmanul, de zece ori atât de numeros ca trupele noastre de apărare, a intrat în primele noastre tranșee, din cari sperăm, că a fost scos până acum. În Sârbia cercul se face tot mai mic în jurul trupelor sărbăști, silite să se retragă în interiorul țării. Trupele noastre și cele germane sunt aproape de Kragujevac, iar Bulgaria, cari au luat fortăreața Pirot, stau aproape de Niș. Dunărea e de tot liberă și primul vapor unguresc a făcut drumul pe apele ei până la Vidin. La Dardanele Turcii au luat la goană trupele dușmane, cari lucrau la tranșee. Artleria dușmană a deschis focul asupra pozițiilor turcești, dar fără succes. Un submarin francez a fost nimicit de Turci.

NOUTĂȚI.

In amintirea dir. V. Onițiu. Duminecă în 18 Octombrie v. s'a săvârșit în biserică catedrală un parastas pentru ordinu Virgil Onițiu. Cântările funebre au fost executate de corul seminarial. Sibienii au dovedit astfel, că și dau seama, nu numai de valoarea excepțională, dar și de pierdere mare ce o suferă biserică noastră prin decedarea neașteptată a celui ce a fost podoaba directorilor români de orice categorie. Dumnezeu să-l învrednicească de lumenă fericirii eterne.

Obicei rău care trebuie îndreptat. Tânărul nostru, ca în general orice tânăr din această țară, are obiceiul de a ținea pe fundul lăzii mai toți banii ce-i păstrează, în loc de a-i depune să crească la o bancă sigură. Răul se simtește cu deosebire în timp de răsboi, când oamenii neprincipuți retin dela circulație bani mari și mărunti, de hârtie, de argint, de nickel și de aramă. Cărțurarii nostri, în cercul lor de activitate, să și țin de datorie a lămuri mințile oamenilor, arătând că răsboiul nu este motiv ca cineva să-si ingrămadăască acasă banii de hârtie și de metal; ci, dacă are cineva parale adunate, să le depuna la instituțile noastre de încredere sau să semneze obligațiuni de stat la împrumutul de răsboi. În or ce caz, de a pace, de-i răsboi, bâncile și statul prezintă cu mult mai mare siguranță, decât orice lăda de-acasă, fie chiar de fier.

Daune de milioane. Ultima bombardare a baloanelor germane asupra Londrei au pricinuit daune mai mari, decât toate bombardările întâmpilate mai înainte. Conform datelor oficiale au fost răniți sau omorâți o mie de oameni; iar daunele materiale se urcă la 80 de milioane de coroane.

Conspectul virilășilor români pe anul 1916 din comitatul Făgărașului e următorul: Dr. Nicolae Serban, adv. deputat dietal, darea anuală 21,512 cor. 78 fil. Chițiu Alexe, comerciant 2357 cor. 32 fil. Dr. Andrei Micu, fiscal comitatens 1175 cor. 12 fil. Dr. Octavian Vasu, avocat 1119 cor. 28 fil. Nicolae G. I. Voinescu, proprietar 929 cor. 55 fil. Nicolae C. Misica, proprietar 868 cor. 98 fil. Nicolae Arișan, comerciant 787 cor. 72 fil. Dr. Ioan Șenchea, avocat 713 cor. 90 fil. Alexandru Belle, vice-comite 701 cor. 89 fil. Dr. Iancu Mețian, proprietar 647 cor. 67 fil. Ioan Muntean, proprietar 632 cor. 83 fil. Dr. Hariton Pralea, avocat 618 cor. 24 fil. George Enescu, comerciant 605 cor. 32 fil. Costi Toma, proprietar 605 cor. 12 fil. George Guiman, comerciant 591 cor. 77 fil. Ioan Greco, comerciant 581 cor. 16 fil. Dr. Livius Pandrea, avocat 562 cor. 86 fil. Dr. Dănilă Vasu, avocat 554 cor. 90 fil. George Chimbăsan, proprietar 543 cor. 13 fil. Dr. Teodor Popescu, avocat 541 cor. 82 fil. Tanasiu Boeriu, proprietar 585 cor. 94 fil. Ioan Maier, proprietar 535 cor. 94 fil. Dr. Ioan Motocu, avocat 531 cor. 56 fil. Nicolae Lupu, cărcimăr 529 cor. 46 fil. George Bunea, cărcimăr 486 cor. 77 fil. Dr. Iuliu Decian, avocat 476 cor. Dr. Constantin Moldovan, avocat 469 cor. 76 fil. Dumitru Drăgan, murariu 453 cor. Dr. Ilarie Hoadrea, avocat 446 cor. 20 fil. Dr. Camil Negrea, avocat 432 cor. Ioan N. Chițu, proprietar 412 cor. 91 fil. George Vasu, paroh 403 cor. 70 fil. Nicolae Aron, paroh 403 cor. 64 fil. Dr. Nicolae Boeriu, avocat 403 cor. 60 fil. Dr. Octavian Cernes, avocat 387 cor. 82 fil. Cu totul sunt Români 35, Maghiari 11, Sași 17, Jidovi 22.

Castane sălbaticice. Bun nutret pentru cai formează castanele sălbaticice. Magazinile de aprovizionare din Sibiu, Cluj, Brașov și Alba-Iulia cumpără orice cantitate de castane sălbaticice, și anume cu gase coroane pentru 100 kilograme. Sacii trebuincioși la culegerea castanelor se dau din partea magazinelor. Pentru a aduna căt mai mult nutret de acesta, se îndeamnă poporația civilă să participe la această lucrare.

In ceasurile din urmă. Ministrul președinte sărbesc Pașici a trimis ziarului *Times* spre publicare unui apel: Sârbia devolvă puteri supra-omenești, ca înțelegere cu marii săi aliați să-și apere existența. Din cauza aceasta Austro-Ungaria, Germania, și Bulgaria au osândit Sârbia la moarte. Dușmanul comun, pe lângă toată vitejia ostașilor noștri, se apropie tot mai mult să ne distrugă. Rezistența noastră nu poate să dureze la infinit. Așteptăm, ca Anglia să facă totul pentru a ne asigura despre sosirea trupelor sale în ajutorul nostru, și astfel să putem apăra cauza noastră comună, care este amenințată de pericole grave.

† Ioan Bucurenciu, vrednicul notar al doilea din comuna Poiana, comitatul Sibiu, după o boală lungă de mai mulți ani a decedat în 22 Octombrie n. c. în spitalul civil din Sibiu, în etate de 32 ani și a fost înmormântat în 26 Octombrie n. c. în comuna sa natală, Stresja-Cărtisoara, din comitatul Făgărașului, petrecut foară la groapă de un public numeros, precum și de reprezentantul reuniunii notarilor din cercul preitorial al Mercurei. Odihnească în pace!

Lucru pentru soldații invalizi. Pe temeiul unui ordin al ministrului președinte, soldații invalizi cari doresc să li se mijloacească de lucru, se pot adresa în scris sau verbal către *Oficiul de îngrijire a invalidilor* (M. kir. Rokkantiygi hivatal, Budapest, Országház, 7 kapu). Anunțările în scris au să cuprindă următoarele: 1. Numele, locul și numul nașterii invalidului; 2. Corpul de trupe și rangul; 3. Starile, numărul copiilor și cății din aceștia se susțin singuri; 4. Locuința obișnuită, și domiciliul de acum; 5. Când a ieșit definitiv dela militie; 6. Felul și gradul invalidității; 7. Ocupația sa civilă de până acum, și: mai poate sau nu să o exercite; 8. Ca invalid a învățat sau nu o meserie, și care anume? 9. Ce lucrări poate să vârși, și ce fel de lucru dorește? 10. Ce plată pretinde? 11. Ce scoală a învățat? 12. Cât este de mare pensiunea sa de invalid și adausul de rănit, și afară de acestea mai are sau nu o rentă oarecare? 13. Cunoștințele de limbi (limba maternă și); 14. De când a ieșit din armată, a mai ocupat vre un post, — și dacă da, unde și la cine, în ce calitate, cât timp și cu ce remuneratie?

† Dorin Ioan Poponea, elev al școalei noastre centrale din Sibiu clasa III și fiul domnului George Poponea, conducătorul tehnic al tipografiei arhidiecezane, după suferințe suferite a decedat în noaptea trecută. Va fi înmormântat mâine, Marți, la orele 2 1/2 d. a. din casa părintească, strada Schützen, numărul 3. Bunul Dumnezeu se mărgărește pe îndurerății părinți, loviți atât de greu de soarte, iar celui adormit în Domnul să-i fie somnul lin!

Prețuri maximale. Registratul din Brașov a stabilit prețuri maxime pentru carne de vitel și de oaie. Carnea de vitel are să se vândă: partea dinainte cu 3.30 până la 3.60 cor., partea din dărăt cu 3.60 — 4 coroane. Carnea de oaie: 2.60 coroane de chilogram.

Încocmiri pentru earnă. În peninsula Galipole au sosit mai multe transporturi de lemn, aduse de vase ergleze pe seama armatei dela Dardanele, în scopul de a clădi barace de earnă.

Ghete de lemn. În Germania se întrebuințează acum ghete olandeze de lemn, și anume pentru tinerimea școlară. orașul Düsseldorf a comandat patru mii de părechi de asemenea ghete, cu scop de a crăta încălțămintea de piele. După exemplul dela Düsseldorf, s'au grăbit și alte comune să-și cumpere marfă de aceasta pe seama școlilor săraci. Până acum au s'au provăzut 37 de comumne cu peste 100.000 părechi de ghete olandeze de lemn, care se pot purta și în vreme de earnă.

Trupe turcești împotriva Sârbiei. Zilele din Moscova scriu: La luptele din provinciile macedonene s'a constatat, că au luat parte și trupe turcești, eu deosebire cavalerie adusă din Asia mică. Trupele turcești au participat și la incălările dela Úsküb, unde s'au luptat soldați turci atât dela cavalerie, cât și dela infanterie. Otomanii trimis tot mai multă ostășime în ajutorul Bulgariei.

Aviz proprietarilor de ovăs. Magazinul militar de aprovizionare din orașul nostru înșinățează micile producenti, că primește și înălță îndată orice cantitate ce i se aduc de ovăs și orz de nutret. Maja metrică se plătește cu prețul maximal de 28 coroane imediat la primirea mărfei.

Cercetarea bisericii din partea învățătorilor dela meseria. O circulară a ministrului de comerț ungar face atenție pe industria și negustori la dispozițiile paragrafului 62 din legea industrială, care pretinde că patronii să transmită la biserică în sărbători, pe toți învățătorii lor. Patronii, cari nu urmează acestei îndatoriri a legii, au să fie pedepsiți de autoritățile competente.

Albanezii sănătate. Intre multe calamități, ce se vădă în capul conducătorilor sărbători, mai vin acum și amenințările albaneze. Locuitorii din Albania primejduse linia de retragere a sărbilor spre teră aceasta multoasă. Principele monahul Alexandru al Sârbiei, în starea desnădăjuită în care se află, a trimis trei soli la Cetinie, în Muntenegru, să ceară ajutor grabnic dela sărbilor, cetatea Prizren, este fortificată zi și noapte fără întreupere.

Teatru german.

Sâmbătă sara și-a început reprezentările, în teatrul orașenesc din loc, societatea teatrală germană a domnului director Leo Bauer. S-a dat drama lui Sudermann „Gürk im Winkel”, cu artistele de Losa și Ida Güther și cu artistul Thiele, Nelson și Kunst în rolurile principale. Eri, Dumneacă după emează, s'a dat „Müller und sein Kind”, tragedie și sara „Heirathsschwind’er”, farsă cu cântece, iar astăzi, Luni, se dă farsa cu cântece „Er und seine Schwester”. Mane, Marți, teatru e inchis. Începutul reprezentărilor la orele 7 și jumătate.

Concurs.

Reuniunea femeilor române din Brașov, dorind să ajuteze pe acele orfeline, a căror tată a suferit moarte de eroi în răsboiul actual, deschide de nou concurs pentru cele 2 locuri vacante în orfelinat.

Acele orfeline române sărăce, cari doresc să ocupe aceste locuri, vor face cererea lor cu următoarele acte, pe care le vor prezenta la subsemnată președintă, până la terminul de 15 Noemvrie a. c.:

- a) Certificat de botez.
- b) Certificat de sărăcie.
- c) Certificat de absolvarea școalelor primare.
- d) Certificat de sănătate.

Să se arate și numărul copiilor rămași. Orfelinele vor trebui să aibă vârstă de 12 ani, vor fi instruite în școală de menaj și de industrie casnică a internatului în timp de 3—4 ani, unde vor primi și întreținerea, îmbăcămintea și toată educația necesară pentru a și putea crea un viitor în această direcție.

Brașov, în 7 Octombrie 1915.

Maria B. Baiulescu
președintă,
locuință: Strada Văii 7

Concurs.

Reuniunea femeilor române de religiunea gr.-cat. și gr.-or. din comitatul Târnavei mici publică concurs la 17 ajutoare de căte 10 cor. cu terminul până la 30 Noemvrie 1915.

La aceste ajutoare pot concurge sărăci, precum și orfani fără avere, fără tată și fără mamă, cari cercetează școală, ori vreun ram de meserie de pe teritoriul comitatului Târnavei-mici.

Nr. 371/1915.

(191) 2-3

Concurs.

Pentru intregirea parohiei de cl. II-a Feneș, protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Cu provocare la ordinul Ven. Consistor din 9 Iunie a. c. Nr. 5501 Bis, se admite și concurenți cu calificări de clasa a treia.

Venitele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru intregirea dotației dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile întruite cu documentele normate în legătură, subsemnatului oficiu în terminul deschis, și pe lângă prealabilă incuviințare a subsemnatului să se prezinte în vre-o Dumineacă sau sărbătoare la biserică spre a cănta și cuvânta, respective celebra.

Abrud, 12 August 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Abrudului.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 431/1915.

(189) 3-3

Concurs.

Pentru intregirea unui post învățătoresc la școala din Cioara, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele impreunate cu acest post sunt:

1. Salar 1200 cor., din care 600 cor. dela comuna bisericească, iar restul întreagă dela stat.

2. Cvartir în natură.

Concurenții au să-și înainteze cererile întruite conform normelor din vigoare, în terminul statorit, oficiului protopresbiteral, și înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică spre a-și dovedi destărtea în cântări.

Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferați.

Sebeș, 10 Octombrie 1915.

Oficiul protopresbiteral în conțelegeră cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean
protopresb.

Nr. 517/1915.

(190) 3-3

Concurs.

Pentru intregirea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din comuna Presaca, tractul protopresbiteral al Abrudului, se publică concurs cu termin de 15 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul este anual 1200 coroane, și adecădă: 600 coroane dela comuna bisericească din repartiție și 600 cor. din ajutorul de stat acordat deja și de care a beneficiat și învățătorul dimisionat.

Concurenții să-și înainteze cererile întruite conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu în terminul arătat și să se prezinte înainte de alegere la biserică pentru a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 10 Octombrie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Abrudului în conțelegeră cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei și Carte de rugăciune pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluște-mă Dumnezeule” etc.; Simvolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciunea înainte de mărturisire; rugăciunile înainte de împărtășirea cu s. cuminecătura ale marilor Vasile și Ioan Gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătura; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată întrumos, în coloare roșie, cu **40 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat **20%**.**Anunț.**

Să redusă prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopal, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memorialul arhiepiscopal și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Insemnările unui trecător. Crâmpie din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinătății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidiecezană.

A apărut în editura comisiunii administrative a **tipografiei arhidiecezane**:

R. Ruiz Amado:**Secretul succesului**

converzieri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andrei”. Cuprinsul: **Secretul și fericirea**. Problema succesiului. Idei atavice. Zeificarea succesiului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigare?... Păhărele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șepte voinici. Timpul și aur. Lectura. Jocurile. Sfârșitul. Prietenii. Cavalerism și Donchiștism. Viermele neadormit. Orientari. O putere... Nobilă adevărată. Inclinații și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecție și o părere. Cheamarea dumnezeiașă. Munca. Impărtirea timpului. Statornicia. Impărtește ca să învingeri. Puterea de sus Adau. Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** din **Sibiu**, exemplar broșat (280 pagini format 8°) cu **2 coroane**.

Revânzătorilor se dă un rabat de **20%**.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Preșintei Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Inalt Preașfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop-mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

In aceasta ediție augmentată, (471 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezești Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai nainte de Ispovedanie. Învățură pentru Ispovedanie. Rugăciunile sfintei cunincături. Rugăciunile după sfânta cunincătură. Rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preașintei de Dumnezeu Născătoare. Canon de multămătă către preașfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstiția Paracelis al preașintei Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Ingerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se sănătă către toate puterile cerești și către toți sfinții. Rugăciunile mesei. Rugăciunea la deosebite ocasiuni. Culegere de rugăciuni la felurite întâmplări. Sinaxariu pentru tot anul. Pascălia până la anul 1960 cu explicație.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată solid și cu gust, în coloare roșie, cu **1 cor. 60 fil.** Revânzătorilor li se dă **25%** rabat.

Tipărit pe hârtie fină, se vinde cu prețul de **1 cor. 80 fil.**

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Testamentul

marelui arhiepiscop-mitropolit

Andrei baron de Șaguna, și se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** cu prețul de **50 fileri** expediat prin postă + **5 fileri** porto postal.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Contribuții istorice

privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăiesc.

Carte edată la inițiativa și sub îngrijirea d-lor:

Dr. Ilarion Pușcaru, Ioan de Preda, Dr. Lucian Borcea, Dr. Ioan Lupaș, Dr. Ion Mateiu și Dr. Silviu Dragomir.

Prețul **4 cor.** + porto **30 fil.**

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preașfințitului împărat și rege **Francisc Iosif I**, sub îngrijirea și binecuvântarea Inalt Preașfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiunea gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, cu copii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu **12 cor.** Revânzătorilor se dă rabat **20%**. Tipar frumos cu litere latine, de calitatea primă, și hârtie fină și trainică.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.**Biblioteca Teatrală**

edată de Societatea Fondului de Teatru Român.

Nr. 28. Teodor Abt, *Bucătăreasa*, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 30. Aurelia Păcățian-Rubenescu, *Iepurașii la școală*, cinci piese teatrale, dialoguri și patruloguri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 31. Max Maurey, *Farmacistul*, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 32 Andre Mycho, *Glorie postuma*, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 33. Jana Marni, *O Repetiție*, dialog. Prețul 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 34. Alfred de Musset, *Un Capriciu*, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 35. C. Goldoni, *Un Accident Curios*, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 36. Yves Mirande, *Zoe*, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 37. Fr. de Schiller, *Wilhelm Tell*, drăma istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Stefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 38. Georges Courteille, *Invingeri strălucite*, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 39. Micol minciнос, comedie în 2 acte, localizată de Bujorei. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 40. I. Russu Șirianu, *Militărește*, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, *Poezii și Monoloage de declamat broș. I.* Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 42. Capra cu trei iezi, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Prisău. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 43. Victor Eftimiu, *Crăciunul lui Osman*, tragicomediă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 44. Camille Coquand, *Suferințele Vulturășului*. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 45. Arthur Conan Doyle. *Doctorul negru*. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 46. I. Ciocârlan, *Fară noroc*. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 47. C. Dem, *Oamenii Zilei*. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 48. I. Dragoslav, *Povești de Crăciun*. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 49. A. Fogazzaro, *Povestiri*. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 50. Lamartine, *Raphael*, vol. I. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto